

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про Національний банк України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

1) пункти 33¹ і 38 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

"33¹) забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури щодо банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг відповідно до закону, що визначає правові та організаційні засади функціонування і захисту критичної інфраструктури";

"38) визначає порядок застосування технології хмарних обчислень та надання хмарних послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг";

2) у частині третій статті 33 слова "надання банкам послуг з інкасації" замінити словами "здійснення операцій з готівкою";

3) частину п'яту статті 56 замінити вісьмома новими частинами такого змісту:

"Національний банк розробляє, розглядає та приймає нормативно-правові акти, що мають ознаки регуляторних актів, з дотриманням принципів

державної регуляторної політики, визначених Законом України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

При розробленні нормативно-правових актів, що мають ознаки регуляторних актів, Національний банк у встановленому ним порядку проводить обговорення проекту нормативно-правового акта.

До початку обговорення Національний банк проводить аналіз впливу проекту нормативно-правового акта на ринок фінансових, супровідних послуг, що включає розрахунок очікуваних витрат та вигод учасників ринку, громадян та держави внаслідок дії проекту нормативно-правового акта, крім випадків, якщо такий розрахунок неможливо здійснити у зв'язку з відсутністю джерела підтвердженої інформації, що має бути використана для його проведення. Результати такого аналізу та проект відповідного нормативно-правового акта підлягають оприлюдненню на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку у встановленому ним порядку. Учасники ринку фінансових послуг мають право самостійно здійснювати аналіз впливу проектів нормативно-правових актів, розроблених Національним банком, відстежувати результативність таких актів, подавати за результатами цієї діяльності зауваження та пропозиції до Національного банку, який на підставі аналізу таких документів може прийняти рішення про необхідність перегляду нормативно-правового акта.

Обговорення проекту нормативно-правового акта проводиться в такому порядку:

1) оприлюднення проекту нормативно-правового акта на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку з метою одержання зауважень і пропозицій заінтересованих осіб. Строк для надання заінтересованими особами зауважень і пропозицій визначається Національним банком та має бути пропорційним обсягу проекту оприлюдненого нормативно-правового акта і не може становити менше 10 днів;

2) оприлюднення зауважень і пропозицій до проекту нормативно-правового акта, поданих до Національного банку за встановленою ним формою. Національний банк має право проводити обговорення отриманих зауважень та пропозицій. Спосіб обговорення, у разі його проведення, визначається Національним банком. Національний банк розглядає зауваження і пропозиції до оприлюдненого проекту нормативно-правового акта у встановлений ним строк та, в разі визначення доцільності, враховує їх у проекті нормативно-правового акта;

3) оприлюднення на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку у встановленому ним порядку узагальнених результатів обговорення із зазначенням узагальненої інформації про пропозиції, що надійшли до проекту нормативно-правового акта, та узагальненої інформації про врахування або відхилення таких пропозицій.

Національний банк не проводить обговорення проектів нормативно-правових актів:

1) з питань запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного, надзвичайного стану, оголошення зони надзвичайної екологічної ситуації, мобілізації та демобілізації, у тому числі розроблених на виконання функцій, визначених пунктом 20 частини першої статті 7 цього Закону, а також з питань запровадження та здійснення заходів на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання виникненню та поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб;

2) розроблених на виконання функцій, визначених пунктами 3 і 30 частини першої статті 7 цього Закону;

3) з питань реалізації грошово-кредитної політики, здійснення валютного регулювання та валютного нагляду (включаючи запровадження заходів захисту), визначення порядку здійснення операцій в іноземній валюті, а також заходів, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України, у тому числі розроблених відповідно до вимог розділів IV–VIII цього Закону;

4) з питань нагляду та застосування заходів впливу за порушення законодавства, в тому числі у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій);

5) що містять державну таємницю;

6) що містять положення, спрямовані на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, у тому числі додатків до неї;

7) що передбачають внесення змін, які стосуються внесення виправлень, уточнень, усунення помилок, суперечностей у тексті нормативно-правового акта без зміни його змісту.

У разі якщо проект нормативно-правового акта одночасно містить норми, передбачені пунктами 1, 2, 6, 7 частини дев'ятої цієї статті, та норми, спрямовані на правове регулювання інших відносин, обговоренню підлягають виключно норми, не передбачені пунктами 1, 2, 6, 7 частини дев'ятої цієї статті. При цьому опублікуванню підлягає весь проект нормативно-правового акта.

У разі якщо проект нормативно-правового акта одночасно містить норми, передбачені пунктами 3–5 частини дев'ятої цієї статті, та норми, спрямовані на правове регулювання інших відносин, обговоренню підлягають виключно норми, не передбачені пунктами 3–5 частини дев'ятої цієї статті. При цьому опублікуванню підлягає проект нормативно-правового акта, крім норм, передбачених пунктами 3–5 частини дев'ятої цієї статті.

Національний банк, у разі визначення ним доцільності, має право обговорювати проекти нормативно-правових актів, передбачені частиною дев'ятою цієї статті".

У зв'язку з цим частини шосту – дев'яту вважати відповідно частинами тринадцятою – шістнадцятою;

4) розділ XV "Прикінцеві положення" доповнити пунктом 11 такого змісту:

"11. З дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" вимоги Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" не застосовуються до нормативно-правових актів Національного банку, що мають ознаки регуляторних актів".

2. У Законі України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30 із наступними змінами):

1) у статті 2:

у частині першій визначення терміна "інспекційна перевірка банку" викласти в такій редакції:

"інспекційна перевірка банку – форма здійснення банківського нагляду уповноваженими Національним банком України особами за місцезнаходженням банку та/або за його межами шляхом віддаленого доступу до документів, інформації та систем автоматизації банківських операцій з використанням інформаційно-комунікаційних технологій";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"Термін "інформаційно-комунікаційні технології" у цьому Законі вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про Національну програму інформатизації";

2) у частині четвертій статті 46 слова "нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків" замінити словами "нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг, оверсайту платіжної інфраструктури";

3) частину п'ятнадцяту статті 47 викласти в такій редакції:

"Банк самостійно встановлює процентні ставки та комісійну винагороду за надані послуги, якщо інше не передбачено законом";

4) у пункті 11 частини другої статті 60 слова "нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків" замінити словами "нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг, оверсайту платіжної інфраструктури";

5) у частині шостій статті 61 слова "нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків" замінити словами "нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг, оверсайту платіжної інфраструктури";

6) у пункті 3 частини першої статті 62 після слів "номери рахунків" доповнити словами "інформацію про унікальні ідентифікатори та/або номери емісійних платіжних інструментів", а слова "та код банку контрагента" замінити словами "інформацію про унікальні ідентифікатори та/або номери емісійних платіжних інструментів контрагента, єдиний ідентифікатор Національного банку України (код ID НБУ) надавача платіжних послуг контрагента, найменування надавача платіжних послуг контрагента";

7) у частині третій статті 62² слова "нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків" замінити словами "нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг, оверсайту платіжної інфраструктури";

8) частину тринадцяту статті 67 після слів "збільшують істотну участь у банку" доповнити словами "осіб, що є власниками інструментів з умовами конверсії, та осіб, що прямо та/або опосередковано володіють істотною участю в цих особах", а після слів "капіталу банку" – словами та цифрами "складових основного капіталу 1 рівня, додаткового капіталу 1 рівня, капіталу 2 рівня";

9) у статті 69:

у частині десятій слова "в обсязі, визначеному" замінити словами "в обсязі та порядку, визначених";

частину одинадцяту доповнити словами "та встановлювати вимоги щодо обсягу та порядку їх оприлюднення";

10) у статті 71:

перше речення частини п'ятої доповнити словами "у тому числі шляхом віддаленого доступу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій";

частину сьому після слова "одержувати" доповнити словами "у тому числі шляхом віддаленого доступу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій";

після частини дев'ятої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"Уповноважені Національним банком України особи мають право під час проведення інспекційної перевірки бути присутніми на загальних зборах учасників банку, засіданнях ради банку, правління банку та комітетів банку.

Керівники банку зобов'язані завчасно інформувати уповноважених Національним банком України осіб про проведення загальних зборів учасників банку, засідань ради банку, правління банку та комітетів банку, обов'язкове утворення яких передбачено цим Законом, з наданням інформації про питання, які плануються до розгляду, та забезпечувати можливість участі зазначених осіб у таких зборах/засіданнях".

У зв'язку з цим частину десятю вважати частиною дванадцятою;

11) у статті 72:

третє речення частини першої викласти в такій редакції: "Особи, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, зобов'язані подавати уповноваженим Національним банком України особам затребувану інформацію, у тому числі шляхом віддаленого доступу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, у визначений уповноваженими Національним банком України особами строк";

доповнити частинами четвертою – шостою такого змісту:

"Національний банк України має право здійснювати перевірку осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, за їх місцезнаходженням та/або шляхом віддаленого доступу до документів, інформації та систем автоматизації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Уповноважені Національним банком України особи мають право під час проведення інспекційної перевірки учасника банківської групи бути присутніми на засіданнях його колегіальних органів.

Керівники учасника банківської групи зобов'язані завчасно інформувати уповноважених Національним банком України осіб про проведення засідань колегіальних органів такого учасника з наданням інформації про питання, які плануються до розгляду, та забезпечувати можливість участі зазначених осіб у таких засіданнях";

12) частину першу статті 76 доповнити пунктом 7 такого змісту:

"7) відмова банку, віднесеного до категорії проблемних, у проведенні перевірки, а саме недопуск уповноважених Національним банком України осіб до інформаційних систем та/або приміщень банку";

13) у розділі VII "Прикінцеві положення":

пункт 13 викласти в такій редакції:

"13. Тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, зупинити дію частини восьмої статті 49 цього Закону (щодо права банку видавати бланкові кредити)";

доповнити пунктом 13¹ такого змісту:

"13¹. Установити, що Національний банк України не відносить банк до категорії проблемних або неплатоспроможних з підстав, визначених пунктом 1 частини першої статті 75, пунктом 2 частини першої статті 76 цього Закону, за умови що банк:

протягом дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року

№ 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, подав до Національного банку України програму капіталізації/план реструктуризації, складені відповідно до вимог та в порядку, встановлених Національним банком України, у тому числі програму капіталізації/план реструктуризації, складені за результатами оцінки стійкості банку, та

забезпечує виконання погоджених Національним банком України програми капіталізації/плану реструктуризації у визначені в них строки, у тому числі якщо закінчення таких строків припадає на період після припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

Банк, який на день набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" відповідає критеріям віднесення його до категорії проблемних або неплатоспроможних, визначеним пунктом 1 частини першої статті 75, пунктом 2 частини першої статті 76 цього Закону, подає до Національного банку України програму капіталізації/план реструктуризації протягом 30 днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг".

Дія цього пункту в частині невіднесення банку до категорії неплатоспроможних з підстави, визначеної пунктом 2 частини першої статті 76 цього Закону, не поширюється на банк, щодо якого Національним банком України на день набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" прийнято рішення про віднесення його до категорії проблемних";

доповнити пунктами 17 і 18 такого змісту:

"17. Установити, що положення частини шостої статті 30 цього Закону застосовуються до зобов'язань за основною сумою інструменту з умовами списання/конверсії, що списуються банком з 5 серпня 2024 року.

18. Тимчасово, до 31 грудня 2024 року, банки-резиденти мають право здійснювати для клієнтів операції з продажу (обміну) російських рублів та/або білоруських рублів у безготівковій формі.

Такі операції здійснюються за таких умов:

банками-нерезидентами, в яких відкрито кореспондентські рахунки банків-резидентів у російських рублях та/або білоруських рублях, в односторонньому порядку прийнято рішення про конвертацію (обмін) російських рублів та/або білоруських рублів, які знаходяться на таких кореспондентських рахунках, на іншу валюту;

банками-нерезидентами, зазначеними в абзаці третьому цього пункту, не можуть бути банки-резиденти Російської Федерації/Республіки Білорусь та/або банки, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України "Про санкції";

продаж (обмін) російських рублів та/або білоруських рублів може бути здійснений за заявою клієнта банку один раз щодо кожного з видів валюти – російських рублів та білоруських рублів".

3. У Законі України "Про рекламу" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 8, ст. 62 із наступними змінами):

1) статтю 24 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. У разі порушення законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг (крім реклами фінансових інструментів, ринків капіталу та організованих товарних ринків) Національний банк України має право у встановленому ним порядку застосувати заходи впливу, в тому числі у вигляді накладення штрафу відповідно до законодавства, що регулює діяльність на ринку фінансових послуг";

2) абзац шостий частини четвертої статті 27 виключити.

4. У Законі України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 9, ст. 79 із наступними змінами):

1) у частині другій статті 3:

абзац третій викласти в такій редакції:

"актів Національного банку України";

абзац четвертий виключити;

2) перше речення частини п'ятої статті 8 викласти в такій редакції:

"Методика підготовки аналізу регуляторного впливу для застосування розробниками проектів регуляторних актів затверджується Кабінетом Міністрів України";

3) перше речення частини чотирнадцятої статті 10 викласти в такій редакції:

"Методика відстеження результативності регуляторних актів, прийнятих регуляторними органами, затверджується Кабінетом Міністрів України";

4) у частині третій статті 12 слова "Національним банком України" виключити.

5. У Законі України "Про споживче кредитування" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 1, ст. 2 із наступними змінами):

1) у статті 1:

частину першу доповнити пунктом 1² такого змісту:

"1²) денна процентна ставка – загальні витрати за споживчим кредитом за кожний день користування кредитом, виражені у процентах від загального розміру виданого кредиту";

частину другу після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Термін "інформація" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про інформацію".

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

2) у статті 3:

пункт 1 частини другої виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. До кредитів у формі кредитування рахунку зі строком погашення кредиту до трьох місяців або на вимогу застосовуються лише вимоги частини першої, пунктів 1 і 2 частини другої статті 7, статей 8–10, статей 12–14, частини шостої статті 15, статті 18, статті 21 цього Закону, а також положення щодо врегулювання простроченої заборгованості";

у частині четвертій слова і цифри "частини шостої статті 14" виключити;

3) у статті 5:

частину другу доповнити пунктом 10¹ такого змісту:

"10¹) має право встановлювати додаткові вимоги до оцінювання кредитоспроможності споживача";

частину третю доповнити абзацом другим такого змісту:

"При здійсненні нагляду у сфері споживчого кредитування, у тому числі контролю за дотриманням законодавства про рекламу споживчого кредиту, Національний банк України має право застосовувати професійне судження";

4) у частині п'ятій статті 6 слова "та реальної річної процентної ставки" замінити словами "реальної річної процентної ставки та денної процентної ставки";

5) статтю 7 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. У рекламі щодо надання споживчого кредиту забороняється надавати інформацію, яка вводить споживача в оману щодо потенційних наслідків укладення кредитного договору";

б) у статті 8:

назву після слів "процентна ставка" доповнити словами "денна процентна ставка";

абзац перший частини другої після слів "річної процентної ставки" доповнити словами "та денної процентної ставки";

у частині третій:

абзац перший після слів "річної процентної ставки" доповнити словами "та денної процентної ставки";

абзац другий викласти в такій редакції:

"Якщо договір про споживчий кредит містить умови, що дозволяють зміну процентної ставки або інших платежів за послуги кредитодавця, включених до загальних витрат за споживчим кредитом при обчисленні реальної річної процентної ставки та денної процентної ставки, і така зміна не може бути визначена на момент обчислення, реальна річна процентна ставка та денна процентна ставка обчислюються на основі припущення, що процентна ставка та інші платежі за послуги кредитодавця залишатимуться незмінними та застосовуватимуться протягом строку дії договору про споживчий кредит";

доповнити частинами четвертою – шостою такого змісту:

"4. Денна процентна ставка розраховується у процентах за формулою:

$$\text{ДПС} = (\text{ЗВСК}/\text{ЗРК})/t \times 100\%, \text{ де}$$

ДПС – денна процентна ставка;

ЗВСК – загальні витрати за споживчим кредитом;

ЗРК – загальний розмір кредиту;

t – строк кредитування у днях.

5. Максимальний розмір денної процентної ставки, розрахованої відповідно до частини четвертої цієї статті, не може перевищувати 1 %.

6. Національний банк України має право встановлювати додаткові вимоги до складових розрахунку денної процентної ставки з метою уникнення недобросовісних практик розрахунку денної процентної ставки";

7) пункт 8 частини третьої статті 9 після слів "споживчим кредитом" доповнити словами "власних комісій та інших платежів (за наявності)";

8) назву та частину першу статті 10 викласти в такій редакції:

"Стаття 10. Оцінювання кредитоспроможності споживача

1. До укладення договору про споживчий кредит кредитодавець зобов'язаний з урахуванням встановлених законодавством вимог,

використовуючи свої професійні можливості, оцінити кредитоспроможність споживача, враховуючи, зокрема, строк, на який надається споживчий кредит, суму кредиту, доходи споживача, мету отримання кредиту, а також інформацію про виконання споживачем зобов'язань за кредитними операціями, включаючи зобов'язання перед іншими кредитодавцями. Оцінювання кредитоспроможності споживача здійснюється на підставі достатньої інформації, отриманої від споживача, та, за необхідності, на основі інформації, законно отриманої з інших джерел. Кредитодавець зобов'язаний здійснювати оцінювання кредитоспроможності на підставі внутрішньої політики з оцінки кредитоспроможності з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.

Забороняється укласти договір про споживчий кредит з особами, включеними до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, якщо у зазначеному Реєстрі міститься інформація про використання такими особами кредитних коштів для внесення ставок. Кредитодавець зобов'язаний до укладення договору про споживчий кредит перевірити наявність такої інформації у Реєстрі осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, шляхом звернення до бюро кредитних історій. Бюро кредитних історій безоплатно надає кредитодавцям відомості про наявність у Реєстрі осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, інформації про використання споживачем кредитних коштів для внесення ставок";

9) частини першу і третю статті 11 викласти в такій редакції:

"1. Після укладення договору про споживчий кредит кредитодавець на вимогу споживача, але не більше одного разу на місяць, а також у разі зміни істотних умов договору про споживчий кредит, включаючи випадки, коли така зміна відбувається внаслідок настання умов, визначених таким договором, у порядку та на умовах, передбачених договором про споживчий кредит, безоплатно повідомляє споживачу інформацію про поточний розмір його заборгованості, розмір суми кредиту, повернутої кредитодавцю, надає виписку з рахунку/рахунків (за наявності) щодо погашення заборгованості, зокрема інформацію про платежі за цим договором, які сплачені, які належить сплатити, дати сплати або періоди у часі та умови сплати таких сум (за можливості зазначення таких умов у виписці), а також іншу інформацію, надання якої передбачено цим Законом, іншими актами законодавства та договором про споживчий кредит";

"3. У разі якщо сторони договору про споживчий кредит мають намір збільшити загальний розмір кредиту та в інших випадках, визначених законодавством, кредитодавець зобов'язаний здійснити оцінювання кредитоспроможності споживача відповідно до вимог статті 10 цього Закону";

10) у статті 12:

у частині першій:

перше речення пункту 9 викласти в такій редакції:

"9) денна процентна ставка, її розрахунок та загальні витрати за споживчим кредитом (крім споживчих кредитів, виконання зобов'язань за якими забезпечено заставою/іпотекою або правом довірчої власності), орієнтовна реальна річна процентна ставка та орієнтовна загальна вартість кредиту для споживача на дату укладення договору про споживчий кредит";

пункт 10 після слова "кредитом" доповнити словами "власних комісій та інших платежів (за наявності)";

частину третю після слова "споживачем" доповнити словами "денної процентної ставки";

частину шосту викласти в такій редакції:

"6. Споживач не зобов'язаний сплачувати кредитодавцю будь-які платежі, не зазначені в договорі про споживчий кредит та/або не враховані в розрахунку денної та орієнтовної річної процентної ставки, що зазначені в договорі про споживчий кредит, крім платежів за споживчим кредитом, які не включаються до розрахунку загальних витрат за споживчим кредитом у випадках, передбачених цим Законом.

Кредитодавцю та новому кредитору забороняється вимагати сплати будь-яких платежів, не зазначених у договорі про споживчий кредит та/або не врахованих у розрахунку денної процентної ставки, що зазначена в договорі про споживчий кредит";

частину сьому доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

"У договорі про споживчий кредит забороняється встановлювати умову про продовження в односторонньому порядку строку користування кредитом. Продовження строку користування кредитом здійснюється виключно шляхом укладення додаткового договору за домовленістю сторін.

Положення абзацу другого цієї частини не поширюються на продовження строку користування кредитом за договором про споживчий кредит у формі кредитування банківського рахунку або кредитної лінії, яка надається банком. Договір про споживчий кредит у формі кредитування банківського рахунку або кредитної лінії, яка надається банком, у разі наявності умови про можливість продовження строку користування кредитом, повинен передбачати право споживача на безоплатну відмову від продовження строку користування кредитом за таким договором. Банк зобов'язаний повідомити споживача про продовження строку користування кредитом відповідно до вимог цієї частини не пізніше 30 календарних днів до дати такого продовження. Банк зобов'язаний повідомити споживача про продовження строку користування кредитом згідно з вимогами, встановленими Національним банком України";

11) в абзаці другому частини другої статті 21 слова "Сукупна сума неустойки (штраф, пеня), нарахована за порушення зобов'язань споживачем" замінити словами "Сукупна сума неустойки (штраф, пеня) та інших платежів, що підлягають сплаті споживачем за порушення виконання його зобов'язань";

12) у статті 28:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 28. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг";

у частині третій слова "робочого дня, наступного за днем" замінити словом "дня";

13) у розділі IV "Прикінцеві та перехідні положення":

пункт 6 викласти в такій редакції:

"6. У разі прострочення споживачем у період з 1 березня 2020 року до припинення зобов'язань за договором про споживчий кредит, укладеним до тридцятого дня включно з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг", у тому числі того, строк дії якого продовжено після набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг", споживач звільняється від відповідальності перед кредитором за таке прострочення. У тому числі, але не виключно, споживач у разі допущення такого прострочення звільняється від обов'язку сплати кредитором неустойки (штрафу, пені) та інших платежів, передбачених договором про споживчий кредит за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) споживачем зобов'язань за таким договором. Забороняється збільшення процентної ставки за користування кредитом з інших причин, ніж передбачені частиною четвертою статті 1056¹ Цивільного кодексу України, у разі невиконання зобов'язань за договором про споживчий кредит у період, зазначений у цьому пункті. Дія положень цього пункту поширюється, у тому числі, на кредити, визначені частиною другою статті 3 цього Закону.

Установити, що неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, сплата яких передбачена договором про споживчий кредит, нараховані за період, зазначений у цьому пункті, за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) зобов'язань за таким договором, підлягають списанню кредитором";

пункт 6¹ виключити;

доповнити пунктом 17 такого змісту:

"17. Тимчасово, протягом 240 днів з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення

державного регулювання ринків фінансових послуг", установити, що максимальний розмір денної процентної ставки не може перевищувати:

протягом перших 120 днів – 2,5 %;

протягом наступних 120 днів – 1,5 %".

6. Статтю 16 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про валюту і валютні операції" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 30, ст. 239 із наступними змінами) доповнити пунктом 14 такого змісту:

"14. Тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, Кабінет Міністрів України має право видати розпорядження про звернення до Національного банку України з клопотанням щодо надання окремого дозволу на проведення юридичною особою транскордонного переказу валютних цінностей, здійснення яких заборонено нормативно-правовими актами Національного банку України.

Таке розпорядження Кабінету Міністрів України має містити:

клопотання про надання дозволу на проведення відповідної валютної операції;

найменування юридичної особи;

обґрунтування підстав для проведення кожної операції, з огляду на важливість її здійснення цією юридичною особою для інтересів держави під час воєнного стану;

суму операції;

контрагента операції;

найменування банку, через який проводитиметься операція.

Національний банк України на підставі такого розпорядження Кабінету Міністрів України надає уповноваженій установі/уповноваженим установам окремий дозвіл (рішення) щодо можливості здійснення відповідною юридичною особою транскордонного переказу/транскордонних переказів валютних цінностей".

7. У Законі України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" від 14 липня 2020 року № 768–ІХ:

1) статтю 1 доповнити частинами четвертою і п'ятою такого змісту:

"4. Термін "бюро кредитних історій" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про організацію формування та обігу кредитних історій".

5. Термін "кредитодавець" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про споживче кредитування";

2) друге речення частини третьої статті 5 викласти в такій редакції: "Доступ до такої інформації в порядку, встановленому Уповноваженим органом, надається Уповноваженому органу та організаторам азартних ігор для виконання покладених на них цим Законом обов'язків, а також бюро кредитних історій у частині інформації про осіб, стосовно яких у Реєстрі осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, міститься інформація про використання такими особами кредитних коштів для внесення ставок, для передачі кредиторам на виконання вимог Закону України "Про споживче кредитування";

3) у статті 16:

частину дванадцяту доповнити реченням такого змісту: "У разі встановлення Уповноваженим органом за результатами розгляду такої заяви, що перевищення витрат на гру над особистими доходами гравця, що ставить гравця або його сім'ю у скрутне матеріальне становище, здійснюється з використанням коштів, отриманих у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту, до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, вноситься інформація про використання особою кредитних коштів для внесення ставок";

частину тринадцяту доповнити реченням такого змісту: "У разі встановлення рішенням суду, що тяжкий матеріальний стан спричинено використанням коштів, отриманих гравцем у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту, до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, вноситься інформація про використання особою кредитних коштів для внесення ставок".

8. У підпункті 19 пункту 7 розділу I Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи" від 30 червня 2021 року № 1587-ІХ:

абзац восьмий доповнити словами "а також умови їх включення до капіталу банку";

після абзацу дев'ятого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"4) порядок та умови погодження або надання дозволу банку на включення окремих складових основного капіталу 1 рівня, додаткового капіталу 1 рівня, капіталу 2 рівня до капіталу такого банку.

Банк має право включати до капіталу банку окремі складові основного капіталу 1 рівня, додаткового капіталу 1 рівня, капіталу 2 рівня з визначених Національним банком України відповідно до пункту 1 частини другої цієї статті, за умови:

відсутності відмови або отримання дозволу Національного банку України;

дотримання встановлених Національним банком України вимог.

Особа, яка надає банку кошти для формування складових основного капіталу 1 рівня, додаткового капіталу 1 рівня, капіталу 2 рівня, зобов'язана підтвердити джерела їх походження".

У зв'язку з цим абзац десятий вважати абзацом п'ятнадцятим;

третє речення абзацу п'ятнадцятого виключити;

після абзацу п'ятнадцятого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Банк має право відновити (повністю або частково) списані зобов'язання за основною сумою інструменту з умовами списання/конверсії після отримання відповідного дозволу Національного банку України, умови та порядок надання якого визначає Національний банк України.

Особа, яка є власником інструменту/інструментів з умовами конверсії, та особа, яка прямо та/або опосередковано володіє істотною участю в цій особі, яка в разі конверсії такого інструменту/інструментів набуватиме/збільшуватиме прямо та/або опосередковано, самостійно чи спільно з іншими особами істотну участь у банку, повинна (повинні) на момент включення та протягом усього часу включення такого інструменту/інструментів до додаткового капіталу 1 рівня відповідати вимогам до ділової репутації та фінансового/майнового стану осіб, які набувають/збільшують істотну участь у банку, встановленим цим Законом і нормативно-правовими актами Національного банку України.

Банк має право здійснити викуп, погашення, дострокове погашення інструменту з умовами списання/конверсії та субординованого боргу після отримання відповідного дозволу Національного банку України, умови та порядок надання якого визначаються Національним банком України".

9. У розділі XV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про страхування" від 18 листопада 2021 року № 1909–ІХ; із змінами, внесеними законами України від 6 жовтня 2022 року № 2655–ІХ та від 11 квітня 2023 року № 3050–ІХ:

1) у пункті 3:

підпункт 41 виключити;

підпункт 59 викласти в такій редакції:

"59) у статті 88 Закону України "Про ветеринарну медицину" від 4 лютого 2021 року № 1206–ІХ:

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини підлягають страхуванню за рахунок роботодавців на випадок каліцтва або професійного захворювання, одержаних під час роботи з тваринами, за класами страхування 1 та/або 2, визначеними статтею 4 Закону України "Про страхування". Порядок

та умови такого страхування визначаються центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики за погодженням з Національним банком України";

у частині п'ятій слова "виплачується страхове відшкодування" замінити словами "здійснюється страхова виплата";

2) у пункті 13:

абзац третій викласти в такій редакції:

"Дія цього пункту не поширюється на страховиків, створених в організаційно-правовій формі товариства з додатковою відповідальністю, які станом на день введення в дію цього Закону перебувають у процедурі ліквідації";

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Для страховика, створеного в організаційно-правовій формі товариства з додатковою відповідальністю, ліцензія на здійснення страхової діяльності якого тимчасово зупинена відповідно до пункту 9¹ розділу VII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", перебіг строку для перетворення в акціонерне товариство, встановленого абзацом першим цього пункту, зупиняється з дня тимчасового зупинення ліцензії на здійснення страхової діяльності та поновлюється з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про поновлення такої ліцензії страховика";

3) пункт 21 виключити;

4) перше речення абзацу першого пункту 26 виключити.

10. У Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14 грудня 2021 року № 1953–IX із наступними змінами:

1) частину третю статті 2 викласти в такій редакції:

"3. Якщо інше не передбачено спеціальними законами, дія цього Закону не поширюється на діяльність з надання фінансових та супровідних послуг в Україні юридичними особами публічного права, а також юридичними особами приватного права, єдиним учасником яких є держава, за умови що відповідні юридичні особи надають фінансові та супровідні послуги лише в рамках відповідних державних програм або програм органів місцевого самоврядування визначеному колу осіб, і такими програмами визначені окремі умови надання фінансових та супровідних послуг, а їхні ліцензії на здійснення діяльності з надання фінансових послуг анульовано відповідно до цього Закону";

2) у частині п'ятій статті 21:

абзац перший викласти в такій редакції:

"5. При здійсненні нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг, нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів

фінансових послуг та контролю за дотриманням законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг та за поширенням інформації про фінансові та супровідні послуги, а також нагляду у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Регулятор має право застосовувати професійне судження";

після абзацу десятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"дотримання вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг та законодавства щодо поширення інформації про фінансові та супровідні послуги".

У зв'язку з цим абзаци одинадцятий – п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами дванадцятим – шістнадцятим;

3) у статті 28:

у частині другій:

пункти 4 і 10 викласти в такій редакції:

"4) непроведення оцінювання кредитоспроможності споживача (якщо обов'язковість проведення такого оцінювання встановлена законодавством) – у розмірі від 3 тисяч до 7 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок";

"10) недотримання встановлених законодавством вимог до договору про споживчий кредит – у розмірі від 5 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

доповнити пунктами 11–15 такого змісту:

"11) недотримання встановлених законодавством вимог щодо обов'язку та строків подання інформації про споживчий кредит до бюро кредитних історій, включеного до Єдиного реєстру бюро кредитних історій, – у розмірі від 3 тисяч до 7 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

12) недотримання вимог закону щодо максимального розміру денної процентної ставки – у розмірі від 5 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

13) нездійснення розрахунку денної процентної ставки за договором про споживчий кредит відповідно до вимог законодавства – у розмірі від 7 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

14) вимогу сплати платежів, не зазначених у договорі про споживчий кредит та/або не врахованих у розрахунку денної процентної ставки, що зазначена в договорі про споживчий кредит, – у розмірі від 5 тисяч до 8 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний такий випадок;

15) порушення встановлених законодавством вимог до реклами на ринках фінансових послуг – у розмірі від 5 тисяч до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян”;

доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"Штрафні санкції, передбачені пунктами 4 і 11 цієї частини, не застосовуються, якщо порушення відповідних вимог законодавства сталося внаслідок технічного збою чи через настання інших невідворотних обставин, що об'єктивно унеможливили їх виконання, за умови що особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, у порядку, встановленому Регулятором, попередили його про факт технічного збою чи настання інших невідворотних обставин.

Максимальний розмір штрафної санкції, передбаченої цією частиною, що застосовується до кредитної спілки на підставі рішення про застосування відповідного заходу впливу, встановлюється відповідно до пункту 7 частини другої статті 46 Закону України "Про кредитні спілки”;

в абзаці другому частини третьої слова "з робочого дня, наступного за днем прийняття такого рішення" замінити словами "з дня прийняття такого рішення”;

у частині четвертій слово і цифри "пунктами 6–10" замінити словом і цифрами "пунктами 4, 6–15”;

4) у частині п'ятій статті 29:

абзац другий замінити двома новими абзацами такого змісту:

"Обмеження, про які йдеться в абзаці першому цієї частини, не поширюються на продаж фінансовими компаніями, які мають право надавати послугу фінансового лізингу, майна, що відповідає вимогам, визначеним частиною першою статті 6 Закону України "Про фінансовий лізинг", а також на здійснення такими компаніями іншої діяльності у сфері торгівлі з урахуванням обмежень, встановлених Регулятором.

Обмеження, про які йдеться в абзаці першому цієї частини, не поширюються на продаж фінансовими компаніями майна, набутого ними в результаті звернення стягнення на предмет застави (іпотеки)".

У зв'язку з цим абзаци третій – п'ятий вважати відповідно абзацами четвертим – шостим;

доповнити абзацом сьомим такого змісту:

"3) купівлі фінансовими компаніями, які мають право надавати послугу фінансового лізингу, майна, що відповідає критеріям основних засобів відповідно до законодавства, а також майна, яке використовується для забезпечення введення в експлуатацію, обслуговування та ремонту таких основних засобів, за умови що вільний обіг такого майна не заборонений законом”;

5) у розділі VII "ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ":

а) у пункті 1:

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"статей 27 та 45 цього Закону, підпунктів "г" і "г" підпункту 7 пункту 3 цього розділу, які вводяться в дію з 1 липня 2024 року".

У зв'язку з цим абзаци другий – четвертий вважати відповідно абзацами третім – п'ятим;

доповнити абзацом шостим такого змісту:

"пункту 9¹ цього розділу, який вводиться в дію одночасно з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг";

б) у пункті 3:

у підпункті 4:

у підпункті "б":

в абзаці чотирнадцятому слова "платіжної інфраструктури" замінити словами "операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг";

в абзацах п'ятнадцятому і шістнадцятому цифри "38" замінити цифрами "40";

підпункт "г" виключити;

в абзаці восьмому підпункту "д" слова "та/або ліцензію на переказ коштів без відкриття рахунків" замінити словами "та/або ліцензію на надання фінансових платіжних послуг";

в абзаці четвертому підпункту "й" слова "Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, учасників платіжного ринку, оверсайту платіжної інфраструктури та оверсайту інфраструктур фінансового ринку" замінити словами "Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури";

підпункт "в" підпункту 5 викласти в такій редакції:

"в) частину третю статті 14 доповнити абзацом такого змісту:

"Національний банк України оприлюднює затверджені Радою Національного банку України річну фінансову звітність Національного банку України, річний звіт про управління Національного банку України, а також фінансову звітність Національного банку України за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців у порядку та строки, визначені Законом України "Про Національний банк України";

у підпункті 7:

абзац третій підпункту "а" викласти в такій редакції:

"у частині другій після слів "асоційована компанія" доповнити словами "залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню", "Кредитний реєстр Національного банку України", слова "фінансові послуги" замінити словами "фінансова послуга", а слова "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" – словами "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

у підпункті "б":

абзаци третій – сьомий замінити трьома новими абзацами такого змісту:

"пункти 1 і 3 частини третьої викласти в такій редакції:

"1) залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, від необмеженого кола осіб";

"3) надання коштів та банківських металів у кредит за рахунок залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів та банківських металів від власного імені, на власних умовах та на власний ризик".

У зв'язку з цим абзаци восьмий – двадцять третій вважати відповідно абзацами шостим – двадцять першим;

в абзаці вісімнадцятому слова "операцій з готівкою та перевезення" замінити словами "операцій з готівкою, інкасації коштів та перевезення";

підпункт 9 виключити;

у підпункті 11 слова "сорок п'ятому" замінити словами "сорок шостому";

підпункт 12 викласти в такій редакції:

"12) абзац шостий частини першої статті 26 Закону України "Про рекламу" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 8, ст. 62 із наступними змінами) після слова "щодо" доповнити словами "реклами на платіжному ринку та";

у підпункті 14 слово "десятій" замінити словом "одинадцятій";

абзац перший підпункту 17 замінити трьома новими абзацами такого змісту:

"17) у Законі України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 23, ст. 158 із наступними змінами):

у частині третій статті 2 слова "діяльності з надання банкам послуг з інкасації" замінити словами "діяльності із здійснення операцій з готівкою";

пункт 1 частини першої статті 7 викласти в такій редакції";

в абзаці першому підпункту 21 слова і цифри "Закону України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 4, ст. 43)" замінити словами і цифрами "Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 4, ст. 43; із змінами, внесеними Законом України від 24 березня 2022 року № 2154–ІХ);

у підпункті "б" підпункту 26:

в абзаці другому слово "третьої" замінити словом "четвертої";

в абзаці третьому слово "п'ятнадцятої" замінити словом "шістнадцятої";

в) пункт 9 викласти в такій редакції:

"9. Установити, що Національний банк України залишає без розгляду пакет документів заявника, поданий для одержання ліцензії, якщо:

місцезнаходженням такого заявника відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі у цьому пункті та пункті 9¹ – ЄДР) станом на дату подання заяви про видачу ліцензії є територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що визначається відповідно до законодавства (далі у цьому пункті та пункті 9¹ – Перелік територій);

протягом строку розгляду документів, поданих для видачі ліцензії, місцезнаходженням такого заявника відповідно до відомостей з ЄДР стала територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до Переліку територій";

г) доповнити пунктом 9¹ такого змісту:

"9¹. З дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" вважаються тимчасово зупиненими ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, видані Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України/Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг/Національним банком України (далі у цьому пункті, пунктах 20, 28¹ і 30 – ліцензія) надавачам фінансових послуг, місцезнаходженням яких відповідно до відомостей з ЄДР станом на день набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" є тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включена до Переліку територій. Дати початку та завершення тимчасової окупації визначаються відповідно до відомостей, зазначених у Переліку територій.

Установити, що у разі, якщо після набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" територія місцезнаходження надавача фінансових послуг відповідно до відомостей з ЄДР стала тимчасово окупованою Російською Федерацією територією України, ліцензія такого надавача фінансових послуг вважається тимчасово зупиненою з дня внесення до Переліку територій відомостей, якими визначається дата початку тимчасової окупації території його місцезнаходження.

Національний банк України оприлюднює на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України перелік надавачів фінансових послуг, ліцензії яких тимчасово зупинені відповідного до цього пункту.

Тимчасове зупинення ліцензії передбачає, що надавачу фінансових послуг забороняється здійснювати діяльність з надання фінансових послуг до прийняття Національним банком України рішення про поновлення ліцензії.

Надавач фінансових послуг, ліцензія якого тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, звільняється від подання до Національного банку України фінансової звітності та інших звітних даних до прийняття Національним банком України рішення про поновлення ліцензії.

Ліцензія, тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, може бути поновлена Національним банком України за заявою надавача фінансових послуг, за умови його відповідності вимогам нормативно-правового акта Національного банку України, який визначає умови провадження діяльності з надання фінансових послуг.

Надавач фінансових послуг має право звернутися із заявою про поновлення ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, протягом 90 календарних днів з дня внесення до Переліку територій відомостей, якими визначається дата завершення тимчасової окупації території його місцезнаходження. У разі якщо надавач фінансових послуг не звернувся до Національного банку України із заявою про поновлення ліцензії у визначений цим абзацом строк, ліцензія такого надавача фінансових послуг, тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, вважається анульованою з дев'яносто першого календарного дня з дня внесення до Переліку територій відомостей, якими визначається дата завершення тимчасової окупації території його місцезнаходження.

Надавач фінансових послуг разом із заявою про поновлення ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, зобов'язаний подати до Національного банку України документи згідно з переліком та в порядку, визначеними нормативно-правовим актом Національного банку України.

Національний банк України має право вимагати, а надавач фінансових послуг зобов'язаний надати Національному банку України додаткову

інформацію, документи та пояснення, необхідні для уточнення/перевірки документів, поданих надавачем фінансових послуг, для підтвердження його відповідності вимогам нормативно-правового акта Національного банку України, який визначає умови провадження діяльності з надання фінансових послуг.

Національний банк України у встановленому ним порядку приймає рішення про поновлення ліцензії чи про відмову у поновленні ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, протягом 30 робочих днів з дня отримання повного пакета документів, визначеного нормативно-правовим актом Національного банку України.

Національний банк України має право продовжити строк розгляду пакета документів, поданого для поновлення ліцензії, але не більше ніж на 30 робочих днів, у разі необхідності перевірки достовірності поданих документів/інформації та/або отримання додаткових документів/інформації для прийняття рішення. Національний банк України повідомляє заявника в письмовій формі (у формі паперового або електронного документа з дотриманням вимог законодавства) про строк, на який продовжено розгляд пакета документів.

Національний банк України має право відмовити у поновленні ліцензії, тимчасово зупиненої відповідно до цього пункту, з таких підстав:

- 1) подання неповного пакета документів або наявність у поданих документах недостовірної інформації;
- 2) невідповідність заявника умовам провадження діяльності з надання фінансових послуг;
- 3) недотримання заявником вимог, визначених цим пунктом.

Ліцензія, тимчасово зупинена відповідно до цього пункту, поновлюється з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про її поновлення. Ліцензія, у поновленні якої відмовлено, вважається анульованою з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про відмову у поновленні ліцензії.

Анулювання ліцензії надавача фінансових послуг у визначених цим пунктом випадках не є підставою вважати, що ділова репутація такого надавача фінансових послуг, його ключових учасників, власників істотної участі, керівників, головного бухгалтера, ключових осіб не відповідає вимогам закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Тимчасове зупинення ліцензій надавачів фінансових послуг, передбачене цим пунктом, не є заходом впливу";

- г) абзац перший пункту 20 викласти в такій редакції:

"20. Надавачі фінансових послуг (крім надавачів фінансових послуг, ліцензії яких тимчасово зупинені відповідно до пункту 9¹ цього розділу) зобов'язані протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону";

д) пункт 24 викласти в такій редакції:

"24. Установити, що:

1) ліцензії фінансових компаній, ломбардів, які діють на день введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України у встановленому ним порядку на ліцензію на діяльність фінансової компанії або ліцензію на діяльність ломбарду з урахуванням особливостей, визначених цим розділом;

2) ліцензії на торгівлю валютними цінностями фінансових компаній, ломбардів, які діють на день введення в дію цього Закону, переоформлюються Національним банком України у встановленому ним порядку на ліцензію на здійснення валютних операцій.

Надавачі фінансових послуг (крім операторів поштового зв'язку), які станом на день введення в дію цього Закону мають виключно ліцензію на торгівлю валютними цінностями, набувають статус фінансової компанії з дня введення в дію цього Закону. Національний банк України включає таку фінансову компанію та відомості про неї до Державного реєстру фінансових установ";

е) пункт 26 викласти в такій редакції:

"26. Ліцензії, видані юридичним особам публічного права, а також юридичним особам приватного права, єдиним учасником якого є держава, та їх відокремленим підрозділам (за наявності), якщо такі особи надають фінансові послуги виключно в рамках державних програм або програм органів місцевого самоврядування і такими програмами визначені окремі умови надання фінансових послуг, з дня введення в дію цього Закону вважаються анульованими, а відомості про таких осіб виключаються Національним банком України у встановленому ним порядку з відповідного реєстру (крім осіб, яким видано ліцензію на здійснення валютних операцій).

Зазначені юридичні особи публічного права, юридичні особи приватного права, єдиним учасником якого є держава, продовжують здійснювати свою діяльність без ліцензії (крім ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю").

Зазначені у цьому пункті юридичні особи, які після завершення дії відповідної державної програми або програми органів місцевого самоврядування мають намір здійснювати діяльність з надання фінансових послуг, зобов'язані отримати відповідну ліцензію, передбачену цим Законом або спеціальними законами.

Дія положень абзацу першого цього пункту не поширюється на юридичних осіб публічного права, юридичних осіб приватного права, єдиним учасником якого є держава, щодо яких спеціальним законом передбачена

необхідність отримання ліцензії Регулятора та здійснення Регулятором нагляду за їхньою діяльністю";

є) доповнити пунктами 28¹–28⁴ такого змісту:

"28¹. Установити, що положення пунктів 24, 25 та 30 цього розділу застосовуються до надавачів фінансових послуг, ліцензії яких були тимчасово зупинені відповідно до пункту 9¹ цього розділу, з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про поновлення ліцензії.

Національний банк України переоформлює ліцензії, які станом на день введення в дію цього Закону тимчасово зупинені у зв'язку із застосуванням до надавача фінансових послуг заходу впливу у вигляді тимчасового зупинення ліцензії, протягом шести місяців з дня набрання чинності рішенням Національного банку України про поновлення ліцензії.

28². Дія пунктів 7 і 8 частини першої статті 50 цього Закону не поширюється на фінансові компанії, ломбарди, які не розпочали здійснення діяльності з надання фінансових послуг протягом шести місяців з дати отримання ліцензії або не провадять діяльність з надання фінансових послуг протягом шести місяців поспіль у зв'язку з тим, що місцезнаходженням таких осіб є територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що визначається відповідно до законодавства.

28³. Банкам, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, кредитним спілкам та фінансовим компаніям до 30 червня 2024 року вжити заходів для забезпечення подання до Кредитного реєстру Національного банку України інформації, передбаченої Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", у порядку та строки, визначені Національним банком України.

28⁴. Кредитним спілкам та фінансовим компаніям протягом шести місяців з дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" повідомити боржників (письмово та/або шляхом розміщення інформації на веб-сайті надавача фінансових послуг та розміщення інформаційних повідомлень в установах надавача фінансових послуг) про подання інформації про них до Кредитного реєстру Національного банку України";

ж) у підпункті 2 пункту 30:

в абзаці першому слова "ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг" замінити словом "ліцензії";

абзаци третій – п'ятий замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

"для фінансових компаній, ломбардів, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензії, передбачені пунктами 4–7, 11 частини першої статті 4

Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", разом з ліцензією на надання фінансових платіжних послуг щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку, – вноситься запис про фінансову компанію, ломбард до:

Державного реєстру фінансових установ щодо можливості надання таких фінансових послуг разом із правом надавати фінансові платіжні послуги щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку;

Реєстру платіжної інфраструктури щодо права на надання фінансових платіжних послуг із здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку.

Ліцензія фінансової компанії, ломбарду на надання фінансових платіжних послуг щодо здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку вважається відкликаною з дня внесення до Реєстру платіжної інфраструктури відповідного запису".

11. Підпункт 2 пункту 5 розділу I Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування місцевої та добровільної пожежної охорони" від 16 листопада 2022 року № 2750–IX виключити.

12. У розділі XI "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про кредитні спілки" від 14 липня 2023 року № 3254–IX:

1) абзац другий пункту 1 викласти в такій редакції:

"частини першої статті 20 щодо строків проведення загальних зборів членів кредитних спілок, статті 45, які вводяться в дію з 1 липня 2024 року";

2) у пункті 3:

підпункт "б" підпункту 3 виключити;

у підпункті 4:

абзаци другий і четвертий підпункту "а" викласти в такій редакції:

"банкрутство – визнана господарським судом нездатність боржника, крім страховика або кредитної спілки, відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника, а також віднесення страховика або кредитної спілки відповідно до рішення Національного банку України до категорії неплатоспроможних відповідно до Закону України "Про страхування" або Закону України "Про кредитні спілки";

"учасники у справі про банкрутство (неплатоспроможність) – сторони, арбітражний керуючий, державний орган з питань банкрутства, інші учасники

справи про банкрутство, щодо прав або обов'язків яких існує спір, а також у випадках, передбачених цим Кодексом, Фонд державного майна України, Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника";

абзац третій підпункту "д" викласти в такій редакції:

"1. Заява про відкриття провадження у справі про банкрутство подається кредитором або боржником або Національним банком України у випадках, передбачених цим Кодексом, а стосовно боржника – державного підприємства або господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, – також органом (суб'єктом), уповноваженим управляти державним майном, у письмовій формі та повинна містити";

3) доповнити пунктами 12¹ і 12² такого змісту:

"12¹. Установити, що у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, спостережна/наглядова рада кредитної спілки (крім кредитної спілки, ліцензія якої тимчасово зупинена відповідно до пункту 9¹ розділу VII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії") має право прийняти рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки.

Тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки передбачає, що кредитна спілка з дати прийняття відповідного рішення її спостережною/наглядовою радою не здійснює:

залучення та повернення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, виплату процентів на внески (вклади) членів кредитної спілки;

надання кредитів членам кредитної спілки, іншим кредитним спілкам, оплати за дорученням своїх членів вартості товарів, робіт і послуг у межах наданих таким членам кредитів, крім приймання платежів у погашення заборгованості за наданими кредитами;

заміну забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором на суму забезпечення, що є меншою за суму заборгованості за кредитним договором, крім випадків, якщо заставлене майно було втрачено/пошкоджено внаслідок воєнних дій;

виплату бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород особам, які перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою, крім виплат, які є фіксованими складовими винагороди таким особам;

збільшення обсягів капітальних інвестицій за основними засобами та нематеріальними активами, що забезпечують діяльність кредитної спілки, але не забезпечують отримання доходу, крім нерухомого майна, що перейшло у власність кредитної спілки на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави;

подання фінансової звітності та інших звітних даних до Національного банку України.

Тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки може тривати з дати прийняття спостережної/наглядовою радою кредитної спілки відповідного рішення до дев'ятого першого календарного дня з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Кредитна спілка зобов'язана протягом п'яти робочих днів з дня прийняття її спостережної/наглядовою радою рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки повідомити Національний банк України про таке рішення та оприлюднити його на своєму веб-сайті (за наявності технічної можливості). Таке повідомлення має містити інформацію про дату, з якої кредитна спілка тимчасово зупиняє свою діяльність, та протокол або копію протоколу засідання спостережної/наглядової ради, на якому прийнято відповідне рішення.

Протягом періоду тимчасового зупинення діяльності кредитна спілка здійснює розрахунки виключно через її поточні рахунки в банку.

Кредитна спілка, спостережна/наглядова рада якої прийняла рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки, відновлює свою діяльність на дев'ятого перший календарний день з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні без необхідності прийняття спостережної/наглядовою радою рішення про відновлення діяльності кредитної спілки.

Спостережна/наглядова рада кредитної спілки може прийняти рішення про відновлення діяльності кредитної спілки раніше терміну, встановленого абзацом дванадцятим цього пункту, за умови що місцезнаходженням такої кредитної спілки станом на дату прийняття такого рішення не є територія, на якій ведуться бойові дії, або тимчасово окупована Російською Федерацією територія України, включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що визначається відповідно до законодавства. У такому разі кредитна спілка зобов'язана протягом п'яти календарних днів з дня прийняття відповідного рішення спостережної/наглядової ради повідомити Національний банк України про відновлення своєї діяльності та оприлюднити відповідне рішення на своєму веб-сайті (за наявності технічної можливості). Таке повідомлення має містити інформацію про дату, з якої кредитна спілка відновлює свою діяльність, та протокол або копію протоколу засідання спостережної/наглядової ради, на якому прийнято відповідне рішення.

Після відновлення діяльності кредитної спілки всі зобов'язання за договорами, строк виконання яких настав протягом періоду тимчасового зупинення діяльності кредитної спілки, підлягають виконанню в повному обсязі.

Строк повернення внесків (вкладів) членів кредитної спілки та виплати процентів, нарахованих на внески (вклади) членів кредитної спілки, який припадає на період тимчасового зупинення діяльності кредитної спілки, вважається таким, що настає на сто двадцять перший календарний день з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні чи на тридцять перший календарний день з дня відновлення діяльності кредитної спілки за рішенням її спостережної/наглядової ради.

Після відновлення своєї діяльності кредитна спілка зобов'язана подавати фінансову звітність та звітні дані до Національного банку України у строки, визначені нормативно-правовими актами Національного банку України.

Кредитна спілка зобов'язана протягом 30 календарних днів з дня відновлення своєї діяльності подати до Національного банку України план відновлення діяльності кредитної спілки (далі – план відновлення діяльності), складений згідно з вимогами, встановленими нормативно-правовими актами Національного банку України.

Національний банк України протягом 15 робочих днів з дня отримання плану відновлення діяльності оцінює його та повідомляє про прийнятність плану відновлення діяльності або надає кредитній спілці зауваження до плану відновлення діяльності. Кредитна спілка зобов'язана врахувати надані зауваження та подати до Національного банку України доопрацьований план відновлення діяльності протягом 15 робочих днів з дня отримання зауважень Національного банку України. Якщо Національний банк України не повідомив кредитну спілку про прийнятність плану відновлення діяльності та не надав зауважень до плану відновлення діяльності/доопрацьованого плану відновлення діяльності у визначений цим абзацом строк, такий план відновлення діяльності вважається прийнятним.

Дія абзаців сімнадцятого і вісімнадцятого цього пункту не поширюється на кредитні спілки, які відновили свою діяльність до дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Положення цього пункту застосовуються, у тому числі, до кредитних спілок, спостережна рада яких прийняла рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки відповідно до пункту 8 розділу IX "Прикінцеві положення" Закону України "Про кредитні спілки" від 20 грудня 2001 року № 2908–III.

Національний банк України має право застосувати до кредитної спілки, яка порушила вимоги цього пункту, заходи впливу відповідно до закону.

12². Установити, що у разі завершення строку повноважень членів спостережної/наглядової ради, членів ревізійної комісії кредитної спілки до завершення чи скасування воєнного стану в Україні повноваження таких членів спостережної/наглядової ради, членів ревізійної комісії продовжуються в повному обсязі до дати проведення загальних зборів членів кредитної спілки у порядку, встановленому цим Законом".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім:

підпункту 2 пункту 1, підпунктів 1 і 2 пункту 9, підпунктів 1–4, підпунктів "б", "д", "е", "ж" підпункту 5 пункту 10 і пункту 12 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2024 року;

підпункту 8, абзаців десятого і одинадцятого підпункту 13 пункту 2 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 5 серпня 2024 року;

абзацу четвертого підпункту 8 пункту 5 розділу I цього Закону (щодо заборони укладати договір про споживчий кредит з особами, включеними до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, якщо у зазначеному Реєстрі міститься інформація про використання такими особами кредитних коштів для внесення ставок), який набирає чинності з дня оприлюднення Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей на своєму веб-сайті повідомлення про забезпечення можливості доступу бюро кредитних історій до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх.

2. Дія пункту 5 розділу I цього Закону поширюється на договори про споживчий кредит, укладені до набрання чинності цим Законом, якщо строк дії таких договорів продовжено після набрання чинності цим Законом.

3. Банкам протягом:

30 днів з дня набрання чинності цим Законом привести свою діяльність та документи у відповідність з вимогами цього Закону щодо забезпечення можливості проведення Національним банком України інспекційних перевірок та надання йому інформації шляхом віддаленого доступу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;

90 днів з дня набрання чинності цим Законом привести свою діяльність та документи, не зазначені в абзаці другому цього пункту, у відповідність з вимогами цього Закону.

4. Надавачам фінансових послуг, не зазначеним у пункті 3 цього розділу, та надавачам допоміжних послуг протягом 30 днів з дня набрання чинності цим Законом привести свою діяльність та документи у відповідність з вимогами цього Закону.

5. Установити, що прийняття проектів нормативно-правових актів Національного банку України, що мають ознаки регуляторного акта та розроблення яких:

розпочато до набрання чинності цим Законом (крім проектів нормативно-правових актів, зазначених у абзаці третьому цього пункту), завершується відповідно до вимог законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом;

спрямовано на виконання функції, визначеної пунктом 8¹ статті 7 Закону України "Про Національний банк України", у разі оприлюднення їх Національним банком України до набрання чинності цим Законом, завершується відповідно до статті 56 Закону України "Про Національний банк України", крім вимог, встановлених пунктами 1 і 2 частини восьмої статті 56 Закону України "Про Національний банк України".

6. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

7. Рекомендувати Національному банку України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

8. Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей:

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

до 1 квітня 2024 року забезпечити можливість доступу бюро кредитних історій до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх. Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті повідомлення про забезпечення можливості доступу бюро кредитних історій до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх.

Президент України

м. Київ
22 листопада 2023 року
№ 3498-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ